

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในบทนี้ จะครอบคลุมสาระสำคัญ ดังนี้ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,092 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือวิจัย

2.1. เครื่องมือที่สร้างจากงานวิจัย

2.1.1. ระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษา โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access 97 เป็นโปรแกรมที่ใช้พัฒนาในส่วนของฐานข้อมูลและส่วนที่เป็น โปรแกรมที่ใช้พัฒนาส่วนที่ติดต่อกับผู้ใช้

2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1. แบบสอบถามความสอดคล้องของมาตรฐานกับรายการข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 119 ข้อ

2.2.2. แบบประเมินการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศฯ ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

3.1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องของรายการข้อมูลกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความสอดคล้อง สอบถามผู้รับผิดชอบงานประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ชุด

3.2. ขั้นตอนที่ 2 จัดสร้างระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างระบบสารสนเทศฯ โดยการ จัดสร้างแฟ้มข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างตารางข้อมูลตามรายการข้อมูลกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้จำนวน 5 แฟ้มข้อมูล คือ profile.mdb เป็นแฟ้มข้อมูลรายละเอียดของโรงเรียน wichakarn.mdb เป็นแฟ้มข้อมูลงานวิชาการ placeAndbuilding.mdb เป็นแฟ้มข้อมูลอาคารสถานที่ finance.mdb เป็นแฟ้มข้อมูลงานธุรการ/การเงิน std.mdb เป็นแฟ้มข้อมูลหลักในการเรียกใช้ระบบสารสนเทศฯ และเป็นแฟ้มข้อมูลจัดเก็บรายการข้อมูลมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา

3.3. ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการอบรม มีกระบวนการดังต่อไปนี้

3.3.1. ขั้นเตรียมการ

ก. ติดต่อขอความร่วมมือกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุญาตใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ข. ประสานกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้ารับการทดลองเพื่อนัดหมายวันเวลาและสถานที่แน่นอน

ค. เตรียมความพร้อมของห้องทดลอง โดยการติดตั้งระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษาและทดลองใช้งานโปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษา จากเครื่องทุกเครื่อง จนแน่ใจว่าสามารถใช้งานได้

3.3.2. ขั้นดำเนินการ

ก. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการทดลองให้ผู้เข้าร่วมการทดลองเข้าใจ และแจ้งให้ผู้ร่วมการทดลองทราบว่าเมื่อเข้าสู่การใช้ระบบสารสนเทศฯ แล้วให้ทำการตอบแบบประเมินการใช้โปรแกรมระบบฯ

ข. แจกคู่มือการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศฯ ซึ่งแนะนำวิธีการเข้าสู่ระบบสารสนเทศฯ เพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษา

ค. ให้ผู้เข้าร่วมการทดลอง ศึกษาคู่มือการใช้ระบบสารสนเทศฯ หลังจากศึกษาระบบสารสนเทศฯ จบแล้ว ให้ดำเนินการใช้ระบบสารสนเทศฯ พร้อมทั้งตอบแบบประเมินการใช้ระบบสารสนเทศฯ

3.3.3. ขั้นหลังการอบรม

ผู้วิจัยนำแบบประเมินการใช้ระบบสารสนเทศฯ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยทำการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของข้อมูลจากแบบประเมินการใช้ระบบสารสนเทศฯ ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยนำเสนอตามลำดับความถี่

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบสารสนเทศฯ เพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ความสอดคล้องของมาตรฐานกับรายการข้อมูล ในภาพรวมจากการวิจัยพบว่ามี ความสอดคล้องร้อยละ 87.39 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้าน ปัจจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
  - 1.1. ด้านผู้เรียน จากการวิจัยพบที่มีความสอดคล้องของมาตรฐานกับรายการ ข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 81.25
  - 1.2. ด้านกระบวนการ จากการวิจัยพบที่มีความสอดคล้องของมาตรฐานกับ รายการข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 92.31
  - 1.3. ด้านปัจจัย จากการวิจัยพบที่มีความสอดคล้องของมาตรฐานกับรายการ ข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 87.39
2. ความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสามจังหวัดชาย แดนภาคใต้ ต่อระบบสารสนเทศฯ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านการนำข้อมูลนำเข้า ด้าน เนื้อหา ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์หรือรายงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
  - 2.1. ด้านการนำข้อมูลนำเข้า โดยส่วนใหญ่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การออกแบบหน้าจอมีรูปแบบและลักษณะเหมาะสมแก่การใช้งานอยู่ใน ระดับมาก
  - 2.2. ด้านเนื้อหา โดยส่วนใหญ่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนใหญ่ เห็นว่า ข้อมูลสารสนเทศมีความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3. ด้านกระบวนการ โดยส่วนใหญ่ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนใหญ่เห็นว่า การสอบถามและค้นหาข้อมูล มีความรวดเร็วและทันต่อความต้องการในระดับมาก

2.4. ด้านผลลัพธ์หรือรายงาน โดยส่วนใหญ่ ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่เห็นว่า ระบบสารสนเทศมีความตรงต่อความต้องการที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้สามารถพบข้อเท็จจริงหลายประการซึ่งควรนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสอดคล้อง ของมาตรฐานกับรายการข้อมูล พบว่าความสอดคล้องดังกล่าวนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย โดยภาพรวมแล้วรายการข้อมูลมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกถึงร้อยละ 87.39 ส่วนของรายการข้อมูลที่ไม่สอดคล้องร้อยละ 12.61 นั้นผู้วิจัยได้ปรับรายการข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพิ่มเติม และเมื่อพิจารณารายการความสอดคล้องของรายการข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่ามาตรฐานด้านกระบวนการ มีความสอดคล้องถึงร้อยละ 92.31 มาตรฐานด้านปัจจัยมีความสอดคล้อง ร้อยละ 85.71 และด้านนักเรียนพบว่ามีความสอดคล้องเพียงร้อยละ 81.25 ทั้งนี้ เพราะรายการข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ในมาตรฐานด้านกระบวนการ เป็นรายการข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีประเมินแบบเดียวกัน แต่ในมาตรฐานด้านปัจจัย และมาตรฐานด้านนักเรียน เป็นข้อมูลเชิงพฤติกรรม บางตัวบ่งชี้ต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ในมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้จะต้องใช้ข้อมูล ในรูปแบบที่หลากหลาย ใช้แหล่งข้อมูลจากหลายแหล่ง ในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูล ความเสียหายของทรัพย์สิน มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การพบและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่ หรือ รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและการพินสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น หรือ มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ ความขยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงาน ใฝ่พัฒนา สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง เป็นต้น

ผลการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคุณภาพการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำข้อมูลเข้า ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์หรือรายงาน มีดังนี้

ด้านนำข้อมูลเข้า จากการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการออกแบบหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อป้อนข้อมูลนำเข้าแต่ละรายการ มีรูปแบบและลักษณะเหมาะสมแก่การใช้งาน ซึ่งใกล้เคียงกับเอกสารคู่มือ ได้ระบุหน้าที่ของระบบเพื่อให้ผู้ใช้สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก

ด้านเนื้อหา จากการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตรงตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกัน สารสนเทศที่จัดทำมีสาระสำคัญเหมาะสมแก่การนำไปใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เตือนใจจันทร์แสง (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้บริหารงานวิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริการ ผู้บริหารส่วนใหญ่ระบุว่านำไปใช้ในระดั้มาก เกินร้อยละ 90 ด้วยกัน

ด้านกระบวนการ จากการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น ทำให้การสอบถามหรือค้นหาข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อความต้องการใช้งาน เช่นเดียวกับระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนการทำงานที่เป็นไปตามลำดับ

ด้านผลลัพธ์หรือรายงาน จากการวิจัยพบว่า ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศส่วนใหญ่ เห็นด้วยในรายงานจากระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นตรงกับความต้องการที่จะนำไปใช้ เช่นเดียวกับการรายงานจากระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ เช่นเดียวกันสอดคล้องกับ วิโรจน์ นามบุรี (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การดำเนินการบริหารระบบสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีการเก็บข้อมูลโดยการกำหนดแบบรายงานต่างๆ จัดเก็บ ตามลักษณะแผนงานของโรงเรียนใช้เวลายึดหยุ่นในการเก็บข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป แต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าในทางมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ของเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาไม่สามารถวัดข้อมูลในเชิงปริมาณได้ ซึ่งงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณเป็นส่วนใหญ่

1.2 การสร้างระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ ให้ง่ายและสะดวกในการใช้งาน

จะทำให้ระบบเหล่านั้น มีผู้มาใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียน และผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศควรดูแลระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ ให้มีประสิทธิภาพ และข้อควรมีความเป็นปัจจุบันมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การสร้างระบบฐานข้อมูลจากรายการความสอดคล้องของมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ทางการประเมินคุณภาพการศึกษานั้น ควรจะคัดเลือกเฉพาะรายการข้อมูลที่สามารถวัดได้ เซึ่งปริมาณได้เท่านั้น

2.2 การวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยที่คล้ายคลึงกันนี้ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูล การ สอบถามข้อมูล รวมถึงรายงานสารสนเทศ ควรจะมีรูปแบบที่ชัดเจนมากขึ้นในส่วนของ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการพัฒนา เช่น โปรแกรมฐานข้อมูล MySQL หรือ Microsoft SQL หรือ Microsoft .NET เป็นต้น